

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114214634
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Janka Richterová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1114214634.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Richterovej a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Milana Chalupku v právnej veci žalobkyne: T. Č., Z.. XX.XX.XXXX, B. Q., Š. Č.. XX, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Heydukova č. 12, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dvořákovu nábrežie č. 8/A, o ochranu osobnosti, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 23. apríla 2019, č.k. 24C/89/2014-263, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Stranám nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie žalovaného ako poisťovateľa z povinného zmluvného poistenia škodcu D.. F. J. podľa § 15 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a § 13 OZ zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 33.193,92 €, vo zvyšku (rozdiel medzi uplatnenou ujmovou 75.000 a priznanou) žalobu zamietol. Žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení uviedol, že vychádzal zo záverov odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení zo dňa 15.12.2017 sp. zn. 5Co 249/2015 o danosti základu uplatnenej žaloby. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadol na okolnosti prípadu, t. j. že u žalobkyne ako vdovy došlo dôsledkom dopravnej nehody k usmrteniu jedinej dcéry vo veku 22 rokov jej života, dcéra žila aktívnym životom, študovala na VŠ, mala vážnu známosť a bola žalobkyni po úmrtí manžela v roku 2006 oporou. Smrť jedinej dcéry síce neviedla k vážnej duševnej poruche žalobkyne, ale k hlbokému a trvalému smútku, strate milujúcej a starostlivej dcéry, u ktorej bolo možné očakávať, že žalobkyni porodí vnukov a do budúcnosti v starobe bude pre ňu oporou a životnou istotou. Súd prvej inštancie vzal tiež do úvahy príčinu nehody, spočívajúcu v nesprávnej technike jazdy vodiča na zasneženej ceste, pričom na zadnej náprave nemal namontované zimné pneumatiky. Vychádzal tiež z rozhodovacej praxe súdov v obdobných sporoch, z výšky jednorázového odškodnenia podľa § 92 zák. č. 461/03 Z. z. o sociálnom poistení, z ohodnocovania vážnych duševných chorôb vzniknutých pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií podľa zák. č. 437/04 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a napokon i z ustanovenia zák. č. 215/06 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi a dospel k záveru, že primeraná nemajetková ujma predstavuje sumu 33.193,92 €. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keď rozhodnutie o výške náhrady záviselo od úvahy súdu.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie obe strany sporu.

3. Žalobkyňa napadla rozsudok v jeho zamietajúcej časti, keď sa domnievala, že s ohľadom na limit poistného plnenia pri jednej škodovej udalosti podľa § 7 ods. 2 písm. a) vo výške 5 miliónov € bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených osôb, súdom určená náhrada nemajetkovej ujmy nie je primeraná okolnostiam zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Neočakávané úmrtie dcéry v jej osobnej situácii predstavovalo doživotnú rozsiahlu a ničím nereparovateľnú ujmu. Uplatnená výška náhrady je podľa jej názoru primeraná spôsobenej tragédii, t. j. protiprávnemu zničeniu najužších rodinných vzťahov vodičom D.. F. J.. Odškodnenie by pritom malo vyvážiť i do budúca duševné útrapy žalobkyne pri spomienkach na dopravnú nehodu. Za situácie, keď v právnom poriadku absentujú pravidlá pre určenie výšky primeranej peňažnej kompenzácie by pri voľnej úvahe súdu konkrétna suma mala byť vnímaná ako spravodlivá, schopná naplniť zmysel a účel zákona.

4. Žalovaný napadol rozsudok v jeho vyhovujúcej časti pre nesprávne právne posúdenie veci. Súdu vyčítal, že nezohľadnil špecifický vzťah vinníka nehody k samotnej poškodenej, hoci žalovaný podľa § 4 ods. 2 zák. o povinnom zmluvnom poistení plní za vinníka.

5. Žalobkyňa v napadnutej vyhovujúcej časti považovala rozsudok za vecne správny. Nároky voči poisťovateľovi, uplatnené v tomto konaní, nemožno stotožňovať s nárokmi žalobkyne voči škodcovi D.. F. J. (rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo/9/13 a R 71/15), teda pre priznanie nároku z povinného zmluvného poistenia je irelevantné postavenie poisteného vinníka dopravnej nehody a žalobkyňa nemala podľa § 15 ods. 1 zák. o povinnom zmluvnom poistení povinnosť uplatňovať náhradu nemajetkovej ujmy najskôr u škodcu. Domnievala sa, že ani správne fungujúce medziľudské vzťahy medzi žalobkyňou a vinníkom dopravnej nehody nemôžu reparať zničené citové väzby medzi žalobkyňou a jej dcérou.

6. Odvolací súd prejednal odvolanie oboch strán v rozsahu a z dôvodov v nich vymedzených (§ 379 a 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že nie sú opodstatnené.

7. Žalobkyňa v spore uplatňovala náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch súvisiacej s úmrtím jej jedinej dcéry E. Č., Z.. V. J.. XXXX, pri dopravnej nehode dňa 31.3.2013, za ktorú zodpovedal poistenec žalovaného D.. F. J. (rozsudok Okresného súdu Senica zo dňa 3.3.2014 č. k. 2T 18/14-279), keď na zasneženej vozovke dostal šmyk a narazil do vozidla v protismere.

8. Strany sporu v odvolaní nespochybnili základ nároku, ktorý ako správne uviedol i súd prvej inštancie, vyplýva jednak z komunitárneho a ústavného práva, jednak z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, upravujúceho inštitút náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv, medzi ktoré nesporne patrí i právo na súkromný a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1 Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Sporným zostal rozsah primeranej nemajetkovej ujmy.

9. Výšku náhrady zadosťučinenia určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch nestanovuje. Ustanovenie § 13 ods. 1 OZ stanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami (§ 13 ods. 3 OZ - závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo) a z týchto musí pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pri ustálení rozsahu nemajetkovej ujmy 33.193,92 € primeraným spôsobom zohľadnil závažnosť ujmy i okolnosti porušenia práva, teda že žalobkyňa ako vdova vo veku 59 rokov v dôsledku škodovej udalosti zomrela jediná dcéra v dvadsiatom druhom roku života skôr, ako by prípadne mohla rozšíriť príbuzenstvo žalobkyne o ďalšiu generáciu a s ohľadom na ich dobrý vzťah mohla byť žalobkyňa oporou v starobe. Vodič spôsobil smrteľný úraz dcére v dôsledku neprispôsobenia jazdy zasneženej vozovke pri neosadení zimných pneumatík na všetkých kolesách vozidla. Na druhej strane je potrebné vychádzať tiež z odškodňovania, ktoré vyplýva z právnych predpisov v našom právnom poriadku, na ktoré celkom správne poukázal i súd prvej inštancie (bod 2), a ktoré je potrebné brať pri rozhodovaní do úvahy. Určená výška primerane korešponduje rozhodovacej praxi súdov v obdobných sporoch (napr. rozsudok KS Košice zo dňa 6.5.2015 č. k. 1Co/295/14-387-úmrtie manželky a matky po 30 tis. €, rozsudok KS Trenčín zo dňa 15. marca 2017 sp.zn. 5 Co 133/2016-30 tis € každej zo žalobkýň za úmrtie oboch rodičov, rozsudok KS Trnava zo dňa 1. júla 2015 sp. zn. 24 Co 368/2015-40 tis € pozostalý manžel) .

11. Samozrejme ľudský život je nenahraditeľný, ujma spôsobená žalobkyňou úmrtím dcéry je finančne nevyčísliteľná, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje len primerané zadosťučinenie v peniazoch, nie je refundáciou utrpenej ujmy.

12. Skutočnosť, že vinník dopravnej nehody (bývalý priateľ dcéry E.) príležitostne navštívi žalobkyňu nijako neznižuje závažnosť utrpenej ujmy žalobkyne

13. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

14. Keďže ani jedna zo strán nedosiahla v odvolacom konaní úspech, súd stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP).

15. Odvolanie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).